

Олесь Ульяненко

**ДОФІН
САТАНИ**

Харків
«Фоліо»

1 ПОЧАТОК

Першого серпня 1989 року надійшло повідомлення: забито у нелюдський спосіб четверо людей. Але команда на виїзд барилася. Тоді за годину потелефонував сам Генерал, назвав ментів засранцями, байстрюками, виблядками. І тільки тоді команда виїхала, нашвидкуруч прихопивши все необхідне. Для такої експедиції.

Їх виїхало четверо, вже після обіду, коли пантачитися не було ніякого сенсу, принаймні так видавалося, але складалося зовсім по-іншому, не як хотілося. Загалом, як гадав і думав капітан Ракша, оповитий післяполудневим спокоєм, тихою і ситою втомою. Проте коли вони, четверо, виїхали, то ніхто наперед не знав, що може трапитися саме така okazія. Капітан Ракша мирно і сито, мармеладово похитувався у солодких випарах вчорашньої ночі, хитро позиркуючи на фотографа і медексперта Зісельмана, що смердів ще вчорашнім, на ніч з'їденим молодим часником, виваливши червоні, наліті кров'ю баньки, на широкі, випорожнілі вулиці, раз по раз ловлячи розкосим хазарським розрізом вайлувату фігуру головного слідчого на прізвище Бондаренко. Через багато років Ракша не зможе пригадати насправді його прізвище, ім'я і таке інше, наївно дивуючись, згадуючи потім, виловлюючи з пам'яті залишки того дня, що цілих двадцять років уряд капітан Бондаренко носив чотири маленькі зірочки і вже навіть не помишляв про

підвищення у чині та званні. Капітана ж Ракшу влаштували до міліцейської школи за протекцією Генерала, однокурсника й однокласника матері. Генерал мав голомозий, обтягнутий пергаментною шкірою, зі слідами пігментації череп, синій мундир, оздоблений великими золотими гудзиками, що нагадували очиська китайських акваріумних рибок, а в очах його світилися доброта і влада, ситість і паразитично викохана втома, де вміщалася ще і нахабна самовпевненість, тому там не знаходилося місця для страху, бо сам чин його, державного мужа, потребував жертви. Навіть через багато років мати Ракші була від Генерала в захваті. А ще більше: він прилаштував до міліцейської школи безтолкового Вітьку Ракшу, котрому невдовзі горіла десятка років тюремного ув'язнення за хуліганство, антирадянську агітацію, бо якось п'яний Вітька повибивав вікна у райкомі, а товариші з його підпилої до чортиків вагаги повитирали гузна червоними прапорами. Але це до історії мало тільки дотичний, ледь вловимий штрих, тобто щоб трохи згадати самого Ракшу і пролити характерну тінь на слідчу команду. Сам Ракша був з неблагонадійної, у всіх відношеннях, сім'ї. Водієм служив колишній армійський офіцер, бабій, чоловік тонкої психологічної конституції, витончений естет, не педераст, а людина, яка ніколи не ставила під сумнів те, що існує якась вища сила, що рухає і його, і самого Ракшу, і фотографа Зісельмана, а то навіть і драбкуватого і придуркуватого капітана Бондаренка; а ще він, не так давно, працював у спортивній газеті, і ось нині, на превелику досаду і лють капітана Бондаренка, збирався вибратися і жити за кордоном.

Коли вони виїхали на Печерськ, то над дахами комуналок пряжила спека. Повітря нагадувало слойоний пиріг, а будинки не похмеленому капітану Бондаренку видавалися химерними кораблями або вавилонськими спорудами, — за освітою він був недовченим лікарем-психіатром.

І вже коли новенька чорна «Волга» підтягувалася до сірого хвоста масиву, загуцикавши колесами по роздובбаній трасі, викидаючи рештки снів, суму і минулої печалі з четвірки людей, Бондаренко з відчаєм сказав: «Ет, стій, повертай, бо не доїду...» — і заковтав швидко гірку похмільну слину, то всі четверо несподівано відчували, як несправедливість і тяжбина усього світу навалилася на плечі. І дорогою, через міст, коли колеса заспівали тривогою дня, вони знову повернули на плоскодахий Печерськ, таким робом накинувши лишнє коло, бо Бондаренко вирішив-таки похмелитися, заїхати до своєї коханки, настрій геть вилетів з голів слідчих, оповивши ледве не ореолом мучеників. Перед четвіркою, перед їхнім зором лежав Печерськ, овіяний золотим, гіркуватим та гидкуватим сопухом щастя, що тобі, наче старе та діряве адміральське корито, куди водили, попріч уставу, вже не тільки курв, а і добропорядних жінок, з тим засмальцьованим лоском сухотного щастя, яке вже нікому непотрібне, і навряд чи воно ото і є щастя. Рештки команди, чмихаючи крізь ніздрі сизим цигарковим димом, стовбичили добру годину під червоним цегляним будинком, з темними глибокими вікнами, чекаючи на капітана, що неквапом, недбало таки зійшов східцями, як людина, що вирішила найголовнішу проблему у своєму житті. І вони подалися на виклик, бо рація продовжувала кавчати, посилаючи періодично матюччя, прохання і даремні накази. Спека спускалася згори все нижче і нижче, розплутуючись як павутина. Капітан Бондаренко почав відгикувати, і нездорова ситість, з брезклим наливом, проступала на обличчі разом із зеленою злобою вічного невдахи. Хитре хазарське око Зісельмана не давало йому покою. Тендітна відреченість його алкогольної, тобто в стані сп'яніння, душі теж не могла знайти спокою та відпочинку, як вона не хотіла, скажімо, визнавати синтаксиси, суфікси і префікси, а тому, з усього і по всьому, його стягувало у провалля:

мар'яжила спека за вікном машини, вони викочували на розплилий, як велетенська жаба, підтоплений у маслі спеки, у роїщі гнойових, м'ясних запахів масив, з бурими будинками, обснованими чорним гаддям кабелів, старим і перетертим мотуззям для сушіння білизни, що інколи на тому мотуззі благочестиві патріархи сімейств закінчували безталанне і нудне життя. Нарешті рація кавкнула і заглухла. Оперативникам в трясця осточортіло, урвався терпець або, як властиво для наших людей, вирішили, що справу вони свою зробили і нехай хоч земля западеться під ногами у клятих столичних ментів. Снобізм, знамо, діло розповсюджене, що прямо вказувало на його пролетарське походження. Водія, його думки вголос чомусь довго ніхто не брав до уваги, хоча він сказав першим: «Щось не подобаються мені такі діла. Ага. Вони що там у своїй районці роблять...» Знову запала тиша, попливла за вікнами тендітна відреченість світу, що вбирала у себе спеку, темні коробки будинків, з порожниною неба над дахами, мурашвою люду, котра губилася в дюнах, білих та чистих, з собаками, помислами і таким іншим. «Хе-хе-хе, — несподівано для всіх обізвався капітан Ракша. — Мудрість задницю не того... Хе-хе...» Він напевне очікував, що його підтримають, але решта промовчала, сходячи мовчанкою, як потом, таким робом заклавши між Ракшою і командою гігантський простір, багатозначну мовчанку, що там би помістилося зразу чотири Ракші і чотири міліцейських відділки.

Їм наказало виїхати високостольне начальство, а тому дурнуваті балачки зовсім не бралися до уваги, ігнорувалися від самого виїзду. І тому вони недоумкувато лупили очі один на одного, коли машина зупинилася напроти сірого будинку, щоправда найновішої архітектурної конструкції, але в найупослідженішому районі столиці. Ракшу, як глибокого і переконаного провінціала, це образило. Капітан Бондаренко тільки сопів, випасаючи поглядом

щось стороннє, всією своєю сутністю прагнучи дати чосу до якоїсь пивної буди, а тому вид у нього був набагато глибокoдумнішим, серйозним, що аж не личили капітанські погони. Нарешті їм назустріч вибігла перелякана пара. Він, у просторій сорочці, з простодушною, невиразною фізіономією робітника, що в часі перевтілювався, перелицювався і перейшов у зовсім інший табір, тяжким потом здобувши освіту. Вона — висока блондинка, з гнучкою талією, тендітною випещеною шкірою, м'яким зеленим поглядом, що випасав і оцінював кожного мужчину. Батьки довго переконували, що вони не пара, але так і не добилися свого, проте таткове виховання і мамине далось взнаки, і жінка все життя, останні спалахи молодості, буде настирно шукати собі пару, навіть на смертному одрі, а одного разу подивується неприємно, коли забачить в ногах своїх смерть. Їх, тобто четвірку оперативників, ведуть на четвертий поверх і показують злякане створіння: дівчинка Настя, а тут мешкає їхня тітка Люся, вони не можуть привести до себе, ремонт, самі розумієте, але якщо слідству буде необхідно, то вони обов'язково підуть йому, тобто слідству, назустріч. У дівчинки Насті вже на повну силу випирають принади, напевне її далять хлопці по роздягальнях, задирають спідницю, іноді, а може й ні, вона в гарячці віддається у бур'янах, поблизу рідного дому, пацану з гітарою, патлатому і немитому, з біломориною в зубах, котрий п'є дешевий портвейн і веде, тобто «базлає» на говірці того району, звідки його в скорому часі етапують на зону в Черкасах, а мо'подалі, за крадіжку шматка мила або розбите скло у телефонній буді жовто-червоного кольору. Але Настя ще продовжуватиме кілька років уряд грати ляльками, ліпитиме вирізки з солоденькими піснями до грубого зошита, листуватиметься з піонерами Болгарії. У неї вже не пушок на лобку, а жорстке волосся, що говорить про повну стате-ву зрілість, — так вирішив капітан Бондаренко, сходячи

похмільним потом. Ракша та Зісельман мовчки оглянули онімиле створіння, що в майбутньому, зовсім недалекому, погрожувало вирости у красуню — головний біль однокласників та хлопців з під'їзду. Але всі вирішили: вийде таке ж стерво, як і її мати, і подумали про холодне пиво. Хоча це інший, паралельний світ, що нічого не має спільного з нашою історією, тому повернемося до слідчої праці. А діло було так: вона бавилася на шостому поверсі, з ким невідомо, але батьки були певні, що саме вона бавилася одна. Потім батьки побачили її, як вона спускається зовсім не по-людському, неправдоподібно, неприродно викидаючи ноги, а потім у повній мовчанці простягнула до них руки. Долоні були у чомусь липкому, подібному на червону фарбу. І батьки в один голос сказали: «Кров!» Настя нічого не могла сказати, вона тільки вертіла очиськами, стиснувши німо губи, аж до білого, до безкровного прикусу. Її розбив параліч мови, так принаймні констатував лікар, що обстежив, підняв коротеньку спідничку, підозріло щось помацав під трусиками, а батьки уважно і благочестиво, з надією спостерігали за маніпуляціями доктора з-під вижовклого фікуса. Там, аж в тому кутку, під портретом Дарвіна, посадили Ракшу. Стояла спека, серпень місяць, зависла полуднева олив'яна тиша, з піском за коміром, з піском на зубах: хотілося пива, води. Мухи висіли фантастичними створіннями над кашкетами дільничних міліціонерів, що тягнули на прив'язях велетенських і дурних, що розбрикували слиною, слідчих вівчарок. Так воно почалося. Як і кожен порядний початок, усе ознаменовує кінець, а кінець відкриває справу початку, віддаючи на поталу вогню, що летить десь із неба, може з невідомості, може з таємниць, забутих у вишніх. Невідомо чого і про що. Такий початок.

Тож того дня, поранні, але не дуже, першого серпня 1989 року, до Івана Білозуба прийшов Ангел. Іван якраз

вмостився у зручному кріслі, з гнутими ніжками, під червоне дерево, оббитому зеленим оксамитом, з вензелями польських графів, і спробував слухати музику з програвача, що підпливала хоралами десь в узвишші, в нагірних сферах. Напевне тому і прийшов Ангел. А трохи нижче, теж, щоправда, згори, сусід крушив стінку; панель не давалася сусіду кілька днів уряд, тому він затявся ще більше та дужче, проявляючи небувалу, непотрібну, для Івана, наполегливість. Може, тому, що сусід ходив штурманом далекого плавання на торговельному пароплаві, цей факт вкурвлював і злив Івана неабияк. Іноді, в моменти апогею, коли лють накопичувалася в Івана до неможливого терпцю, він намагався дати логічну і переконливу раду своєму гніву, але все це захолювало десь вище, наче та лють, наче та гнівливість була наслана і її походження не потребує його, Івана Білозуба, втручання. Що потім і потвердилося, на його подив і радість. Сусід крушив стіну навіть у вихідні, а тому і цей факт немало дратував Івана, що мріяв про відпочинок. Тому, коли він намагався вслухатися в улюблену мелодію, то тільки чув протяжне вищання гойдалок, верещання дітей, гвалт робітників, котрі повзали павуками в іржавому остюччі арматури, і почував себе не досить комфортно, навіть ляжливо, наче хто його лишив без води у пустелі, чи отам у дюнах, де цятка від собаки та дитини віддалялася в перспективу все далі та далі. Загалом, останніми днями йому снилися паскудні сни. З голими бабами, здоровенними і в тілі, і попами, що пили сивуху і пускалися гарцювати в дикому тубільному танці навколо вогнища. І наприкінці тижня, коли гуркіт доріс максимальних частот, затряс могутніми ударами децибелів, вибиваючи з його голови, Івана, найдорожчі і найсокровенніші думки, до нього підступився Ангел. Гість був дуже гарним з лиця. Іван спочатку дуже перелякався, хоча з ним уже траплялися подібні оказії, але такого гарного, справді неземного

ЗМІСТ

1. Початок.....	3
2. На крилах зла	60
3. Ракша.....	102
4. Поклик	151
5. Зустрічі.....	178
6. Ромодан.....	216
7. Ліліт.....	238
8. Танок смерті.....	269